

Dagny Holm
Jens Fredrik Nystad
Ole Røsholdt
Anne-Elisabeth Utklev
Elin Kittelsen

Gaia⁷

Samfunnsfag

ELEVBOK

Bokmål

GYLDENDAL
UNDERVISNING

Innhold

Georg-Eckert-Institut -
Leibniz-Institut für internationale
Schulbuchforschung
- BIBLIOTHEK -

2018/1849

Til foreldre og lærere 4

Arbeid med et tema 6

Å velge et tema 8

Kilder 10

Presentasjon av arbeidet 11

Kildehenvisninger 12

Vær kritisk til kildene 13

Sammendrag 14

Faktaspørsmål og oppgaver 14

De «mørke» århundrene 16

Tidsalderen i midten! 18

Folk på vandring 20

Arabia omkring år 600 22

En pave og to keisere 24

Vasaller 26

Bonde og godsherre 26

Et hardt liv 28

Sammendrag 30

Faktaspørsmål og oppgaver 30

Høymiddelalder og senmiddelalder 32

Byer 34

Byliv 36

Kirken 38

Tiggermunker og kjettere 40

Korstogene 42

Ridderne – Guds krigere 44

1300-tallet: Sult, pest og opprør 46

Sammendrag 48

Faktaspørsmål og oppgaver 48

Renessansen 50

Renessanse 52

Mennesket i sentrum 54

Paver og penger 56

Luther 57

Reformasjon 58

Jord og himmel – et nytt verdensbilde 60

Sammendrag 62

Faktaspørsmål og oppgaver 62

Oppdagelsesferder og nye tanker 64

Nye handelsveier 66

Columbus oppdager den «nye» verden 68

Aztekerriket 70

Den første jordomseiling (1519–1522) 72

Europeerne inntar Amerika 73

Verden blir delt! 74

Sykdommer og nytteplanter krysser
verdenshavene 76

Vest-Europa overtar 78

Handel med mennesker 78

Kongene vil ha all makt 80

Opplysningstiden 82

Sammendrag 84

Faktaspørsmål og oppgaver 84

Natur- og landskapstyper 86

En mangfoldig klode 88

Skogene 90

Gress-sletter 94

Ørkener 98

Fjellområder 102

Sammendrag 106

Faktaspørsmål og oppgaver 106

W
5-109
(1, 2016)7

Kontinenter og verdensdeler 108

- Den blå planeten 110
- Nord-Amerika 114
- Canada og USA 116
- De første amerikanere 118
- Mellom-Amerika og Mexico 120
- Sør-Amerika 122
- Andes-statene 124
- Brasil og Argentina 126
- Afrika 128
- Nord-Afrika 130
- Sør for Sahara 132
- Asia 134
- Midtøsten 136
- Sør-Asia 138
- Øst-Asia 140
- Oseania 142
- Australia og New Zealand 144
- Antarktis 146
- Sammendrag 148
- Faktaspørsmål og oppgaver 149

Konflikt og konfliktløsning 154

- Elfenbenskysten – fra rikdom til krig 156
- Landet deles i to 158
- Konflikter kan løses 160
- Verktøy for fred 162
- Sammendrag 164
- Faktaspørsmål og oppgaver 165

Mennesker på flukt 166

- Fra DR Kongo til Norge 168
- På flukt fra Norge 170
- På flukt 172
- Å bryte opp 174
- Å søke asyl 175
- Mennesker på flukt i og utenfor hjemland 176
- Møtet med Norge 178
- Sammendrag 180
- Faktaspørsmål og oppgaver 181

Tobakk og rusmidler

– bruk og misbruk 184

- Rus 186
- Bruk og misbruk 187
- Røyker du? 188
- Forskere slår alarm 190
- Dødelig hemmelighet 192
- Alkohol 194
- Det var så flaut ... 195
- Narkotika 198
- Sammendrag 200
- Faktaspørsmål og oppgaver 201

Forelskelse og kjærlighet 204

- Forelskelse 206
- Hvem forelsker vi oss i? 207
- Familieformer 208
- Sofie har to mammaer 209
- Grenser rundt egen kropp 210
- Sammendrag 212
- Faktaspørsmål og oppgaver 212

Stikkordregister 214